

Je moet de wereld nemen zoals hij is

Deze uitspraak, of: de wereld is zoals je hem neemt, en die dan opgevat als: je moet de wereld nemen zoals hij is, dat is de ware inhoud van het leven en de leefwijze van die miljoenen exemplaren van de doorsnee-mens. Ze accepteren alles zoals ze het aantreffen: begrippen, ideeën, gedachten, maar ook gewoonten en gebruiken, kortom, alles is hun gegeven – een doorsnee-mens brengt niets zelf mee. Alles is dus gegeven – en nu haast ieder van hen zich om druk met zijn eigen zaakjes bezig te zijn: vermogen te vergaren, iets te worden, te trouwen, enzovoort, enzovoort. Dat deze miljoenen er zijn, daarvan merkt het bestaan eigenlijk niets, ze weten het bestaan niet te raken, heel hun eigen existentie is te onbelangrijk om het bestaan te raken, dat is aangelegd op een ander soort bestaan. Het gaat de doorsnee-mensen met betrekking tot het bestaan als stekelbaarsjes met betrekking tot een net dat uitgezet is voor grote vissen, het net is een echt net (en het bestaan is ook een net) uitgezet om vis te vangen – maar de stekelbaarsjes hebben vrije doorgang. Dat doorsnee-mensen tot massa worden zal ze niet baten, daardoor winnen ze niet aan gewicht: één doorsnee-mens en één miljoen raken het bestaan even weinig, van die soort laat het er heel veel uitstromen, als uit een hoorn des overvloed.

Dan verschijnt er echter een mens die primitiviteit meebrengt, en die dus niet zegt: je moet de wereld nemen zoals hij is (voor stekelbaarsjes het signaal tot vrije doorgang), maar die zegt: hoe de wereld ook zijn mag, ikzelf weet me verbonden met iets oorspronkelijks, dat ik niet van plan ben te veranderen al naar gelang het goedgevoelen van de wereld. Op hetzelfde ogenblik dat een

dergelijk woord gehoord wordt, treedt er een verandering op in heel het bestaan. Als in het sprookje – wanneer een bepaald woord gesproken wordt, gaat het slot dat honderden jaren betoverd was open en alles komt tot leven: zo wordt het bestaan een en al aandacht. De engelen krijgen het druk, ze kijken nieuwsgierig toe wat hier van worden zal, want dat houdt hen direct bezig. Aan de andere kant de duistere, schimmige demonen, die al zo lang werkeloos op hun nagels hebben zitten bijten – zij springen op, strekken hun ledematen – want hier is iets voor ons, zeggen ze. Hier hebben ze al heel lang op gewacht, want aan de doorsnee-mensen hebben ze geen boodschap, zij net zo min als de engelen.

Hier heeft de apostel het over als hij zegt dat christenen te strijden hebben niet alleen met vlees en bloed maar met overheden en machten. Dat wil zeggen, de existentie van een christen grijpt zo diep in dat deze het bestaan raakt, en daardoor krijgt ze het voor elkaar dat de oneindige idealiteit zowel hemel als aarde in beweging brengt.

De existentie van een christen raakt het bestaan. Je kunt natuurlijk niet beweren dat de primitiviteit die hij meebrengt een soort genialiteit is, maar hij aanvaardt op een oorspronkelijke manier de eis die het christendom aan het christen zijn stelt. (En ethische primitiviteit betekent: alles inzetten, alles wagen, eerst het rijk van God.) Hij geeft daarom op geen enkele manier gehoor aan dat armzalige: je moet de wereld nemen zoals hij is, maar hij houdt zich aan een wereld zoals het christendom die hebben wil. Het christendom is dan ook niet een rijk van deze wereld, want het zal nooit respecteren: dat je de wereld moet nemen zoals hij is. (*Pap. XI 2 A 46*)